

ประโยค ป.ธ.๗
แปล ไทยเป็นมคธ
สอบ วันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๔๔

๑. การบูชาด้วยการปฏิบัติเท่านั้น ฟังเห็นว่า เป็นการบูชา อันพระบรม ศาสดาทรงสรรเสริญ และเป็นการบูชาอันสูงสุด ดังพรรณนามาฉะนี้ ฯ เหมือนอย่างว่า บรรพชิตผู้บูชาด้วยอามิส ไม่ชื่อว่า เป็นผู้ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ฉันทใด คฤหัสถ์ จะเป็นเช่นนั้น ก็หามิได้ ฯ ความจริง คฤหัสถ์ แม้ผู้บูชาด้วยอามิส ก็ชื่อว่า เป็นผู้ ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ฯ เพราะเหตุานั้น ในอธิการ ว่าด้วยการปฏิบัติธรรม สมควรแก่ธรรมสำหรับคฤหัสถ์ ในอรรถกถา มหาปรินิพพานสูตร พระอรรถกถาจารย์ จึงกล่าวไว้ว่า (บุคคล) ย่อมให้ทาน ย่อมทำการบูชาด้วยของหอม และการบูชาด้วย ดอกไม้ ดังนี้ เป็นต้น ฯ ความจริง คฤหัสถ์ผู้บูชาด้วยอามิส ชื่อว่า ทำ (ตาม) พระ โอวาทที่พระบรมศาสดาทรงประทานไว้แก่ตน และผู้ทำตามพระโอวาท ชื่อว่า ย่อมบูชา เพราะฉะนั้น คฤหัสถ์ผู้นั้น ชื่อว่า ย่อมบูชาพระบรมศาสดาด้วยคุณของตน กล่าวคือ การทำการบูชาด้วยอามิส ที่ตนทำให้สมควรแก่พระโอวาทของพระบรมศาสดาแล ฯ

ผู้ใดบูชา สักการะ สรรเสริญ สัตบุรุษมีพระพุทธเจ้าเป็นต้น ผู้สูงสุด ผู้เข้าถึง ความเป็นผู้ควรบูชาตามลำดับ ด้วยการไม่คบคนพาล และด้วยการคบบัณฑิตตามที่ กล่าวมาแล้ว ผู้นั้นย่อมประสบประโยชน์เกื้อกูลและความสุข ดังพรรณนามาฉะนี้ ผู้ใดบูชาพวกอสัตบุรุษ ซึ่งตรงกันข้ามกับสัตบุรุษนั้น ผู้นั้นย่อมประสบความทุกข์ ฯ

อีกนัยหนึ่ง ในบทว่า **ปุษนเอยยานิ** นี้ ฟังทราบบุคคลทั้งหลายผู้ควรบูชา แม้อย่างนี้ คือ บรรดาบรรพชิต พระอาจารย์และพระอุปัชฌาย์ ย่อมเป็นผู้ควรบูชา ของพวกอันแควาลิกเป็นต้น พวกพระผู้แก่กว่า ย่อมเป็นผู้ควรบูชาของพวกพระใหม่ ฯ บรรพชิตทั้งหมด ย่อมเป็นผู้ควรบูชาของพวกคฤหัสถ์ ฯ ส่วนบรรดาคฤหัสถ์ พี่ชายและพี่สาว ย่อมเป็นผู้ควรบูชาของพวกน้องชายน้องสาว พ่อแม่ย่อมเป็นผู้ควร บูชาของลูก สามี พ่อผู้ และแม่ผู้ ย่อมเป็นผู้ควรบูชาของพวกหญิงสาวในสกุล ฯ ความ จริง การบูชาผู้ควรบูชาแม่เหล่านี้ ย่อมเป็นมงคลทั้งนั้น เพราะเป็นการสมทานกุศล ธรรม และเพราะเป็นเหตุแห่งความเจริญด้วยธรรม ๔ ประการ มีอายุเป็นต้น ฯ

๒. ตั้งได้ลำดับมา พรหมณ์คนหนึ่ง ชื่อ ชาณุสโสณี เข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้ว กราบทูลถามอย่างนี้ว่า ข้าแต่พระโคตมผู้เจริญ พวกข้าพระองค์ ชื่อว่า พึงเป็นพรหมณ์ ย่อมให้ทานทั้งหลาย ย่อมกระทำบุญทั้งหลาย ที่ทำด้วยศรัทธา อุทิศว่า ขอทานนี้จงสำเร็จแก่ญาติสาโลหิตทั้งหลาย ผู้ล่วงลับไปแล้ว ขอญาติสาโลหิตทั้งหลายผู้ล่วงลับไปแล้ว จงบริโภคนานนี้ ข้าแต่พระโคตมผู้เจริญ ทานนั้น ย่อมสำเร็จแก่ญาติสาโลหิตทั้งหลายผู้ล่วงลับไปแล้วได้แลหรือ ญาติสาโลหิตทั้งหลายผู้ล่วงลับไปแล้วเหล่านั้น ย่อมบริโภคนานนั้นได้แลหรือ ฯ ดูก่อนพรหมณ์ ทานย่อมสำเร็จได้ในฐานะแล ย่อมไม่สำเร็จในอฐานะ ฯ ข้าแต่พระโคตมผู้เจริญ ก็ ฐานะเป็นไฉน อฐานะ เป็นไฉน ฯ ดูก่อนพรหมณ์ คนบางคนในโลกนี้ เป็นผู้มียกติทำสัตว์มีชีวิตให้ตกลงไป ฯลฯ เป็นผู้มีความเห็นผิด คนผู้นั้น เบื้องหน้าแต่ตายเพราะกายแตก ย่อมเข้าถึงนรก ฯ อาหารใดสำหรับพวกสัตว์นรก เขาย่อมยังอัตภาพให้เป็นไปในนรกนั้น ด้วยอาหารนั้น เขาดำรงอยู่ได้ในนรกนั้นด้วยอาหารนั้น ดูกรพรหมณ์ ทานนั้นย่อมไม่สำเร็จแก่เขาผู้ดำรงอยู่ในฐานะใด ฐานะแม้นี้แล เป็นอฐานะ ฯ

—◆—
ให้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที

เฉลย ประโยค ป.ธ.๗
แปล ไทยเป็นมคธ
พ.ศ. ๒๕๔๔

๑. เอรัง ปฏิปตติปุชา ว สตุฏฺฐปฺสตุถา เจว อุตฺตมปุชา จาติ ทฎฺฐทฺททา ๑ ยถา
ปน ปพฺพชิตฺ อามิสฺปุชโก น ธมฺมานุธมฺมปฏฺิปนฺโน นาม น ตถา คหฺภูโจ ๑ อามิสฺปุชโกปิ
หิ คหฺภูโจ ธมฺมานุธมฺมปฏฺิปนฺโน นาม ๑ เตน มหาปริณิพฺพทานสฺสตุถวณฺณนํยํ คหฺภูจฺสส
ธมฺมานุธมฺมปฏฺิปุชฺชนาธิกาเร ทานํ เทติ คนฺธปุชํ มาลาปุชณฺจ กโรตฺติติ วุตฺตํ ๑ อามิสฺปุชโก
หิ คหฺภูโจ โย อุตฺตโน สตุถารา ทินฺโน โอวาโท ตํ กโรติ นาม โอวาทการโก จ ปุเชติ
นาม ตสฺมา โส สตุฏฺฐ โอวาทานุรูปิ กเตน อามิสฺปุชากรณฺสงฺขาเตน อุตฺตโน कुณฺเณ สตุถารํ
ปุเชติ นามาทิ ๑

เอวัง โย ยถาวุตฺตาย พาลอเสวนาย ปณฺทิตเสวนาย จ อนุพฺพุเพน ปุชฺเนยฺยาภาวฺปกเต
อุกฺกฏฺเจ พุทฺธาภิเก สนฺเต ปุเชติ สกฺกโรติ ปสฺสตี โส หิตฺสฺสํ ปนฺโปติ โย ตพฺพิปริเว
อสนฺเต ปุเชติ โส ทฺทุกํ ๑

อปิจ ปพฺพชิตฺสฺ อจฺริยฺปุชฺฌายา อนุเตวาสิกาทินํ ปุชฺเนยฺยา วุฑฺฒตฺตรา นวกาณํ
สพฺเพ ปพฺพชิตา คหฺภูจฺฉานํ ๑ คหฺภูจฺเชสฺ ปน เขฎฺฐภากฺตฺกคฺคินิโย กนิฎฺฐจฺฉานํ ปุชฺเนยฺยา ปุตฺตานํ
มาตาปิตโร กุสฺลธฺมฺสมาทานตฺตา อายุอาทิวุฑฺฒมิเหตุตฺตา จ มงฺคฺลเมว ๑

(มังคัลลคตทีปนี ปุชฺชาภถา ช้อย ๑๑, ๑๔, ๑๕ หน้า ๘๐ - ๘๑)

๒. เอโก กิร ชาณฺสุโสณิ นาม พฺราหฺมณฺเณ ภควนฺตํ อุปสงฺกมิตฺวา เอรัง ปุจฺจติ
มยฺมสฺสฺส โภ โคตฺม พฺราหฺมณฺภา นาม ทานานิ เทม สทฺธานิ กโรม อิทํ ทานํ เปตานํ
ฉาติสาโลหิตานํ อุปกฺกปฺปตฺ อิทํ ทานํ เปตา ฉาติสาโลหิตา ปริญฺญชฺชนุตฺติ กจฺจิ ตํ โภ
โคตฺม ทานํ เปตานํ ฉาติสาโลหิตานํ อุปกฺกปฺปติ กจฺจิ เต เปตา ฉาติสาโลหิตา ตํ ทานํ
ปริญฺญชฺชนุตฺติ ๑ จาเน โช พฺราหฺมณฺ อุปกฺกปฺปติ โน อฎฺฐจฺฉาเนติ ๑ กตฺมํ ปน โภ โคตฺม จานํ
กตฺมํ อฎฺฐจฺฉานนฺติ ๑ อธิ พฺราหฺมณฺ เอกจฺโจ ปาณาติปาตี โหติ ๑ เปฯ มิจฺฉาทฺธิจฺโจ โหติ โส
กายสฺส เกทา ปรมฺมรณฺวา นิธยํ อุปกฺกชฺชติ ๑ โย เนรธิกาณํ สตุถานํ อหาโร เตน โส ตตฺถ
ยาเปติ เตน โส ตตฺถ ติฎฺฐติ อิทํปิ โช พฺราหฺมณฺ อฎฺฐจฺฉานํ ยตฺถ จิตฺสฺส ตํ ทานํ น
อุปกฺกปฺปติ ๑

(มังคัลลคตทีปนี มาตาปิตฺตฺอุฏฺฐานภถา ช้อย ๓๑๖ หน้า ๓๑๔)